

Galliformes (Galliformes), Columbidae (Columbiformes), Woodpeckers (Piciformes), Old world sparrows (Passeriformes). In 2021, The Bohemian waxwing (*Bombycilla garrulous* Linnaeus, 1758) were observed. They were registered in separate winters. In the winter of 2022, for the first time during 13 years of observations, the marsh tit (*P. palustris* Linnaeus, 1758), the crested tit (*P. cristatus* Linnaeus, 1758), the common redpoll (*Acanthis flammea* Linnaeus, 1758) and the short-toed brachydactyla (*C. brachydactyla* Brehm, 1820) and the falcon (Falconidae). Martins and terns (Laridae), the common kingfisher (*Alcedo atthis* Linnaeus, 1758), and gray heron (*Ardea cinerea* Linnaeus, 1758) regularly visit reservoirs in the vicinity of Solonka village. The listed species do not nest here. The common moorhen (*Gallinula chloropus* Linnaeus, 1758) and Eurasian coots (*Fulica atra* Linnaeus, 1758) nest in the ponds every year. There are known cases of mallard nesting. After 2010 jackdaws and owls stopped nesting on the surveyed territory.

The migration route of the gray crane (*Grus grus* Linnaeus, 1758) and the white stork (*Ciconia ciconia* Linnaeus, 1758) passes through the territory of Solonka village, where these birds are regularly observed during both autumn and spring migrations.

In general, the number of bird species observed in the area of Solonka village is lower than that in the residential area of Lviv. In Lviv, a total of 84 bird species were recorded between 2006 and 2018. In contrast, our surveys in the Solonka village area have documented only 63 species of birds. This indicates a difference of 20 bird species between the two locations we studied. Our observations span the period from 2010 to 2023.

To put this into perspective, in 1994, Lviv was home to 197 bird species. This significant decrease in species diversity over the last three decades can be attributed to various factors, with one of the most prominent being the substantial transformation of biotopes.

Key words: birds, distribution, nesting, wintering, risks.

Надійшла 27.01.2023.

УДК 502.59/591

doi: 10.25128/2078-2357.23.1–2.4

М. О. ШТОГРИН, І. Я. ДОВГАНЮК, А. О. ШТОГУН

Національний природний парк «Кременецькі гори»
вул. Осовиця, 12, Кременець, Тернопільська область
e-mail: npp_kremgory@ukr.net

РАРИТЕТНА СКЛАДОВА ФАУНИ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ «КРЕМЕНЕЦЬКІ ГОРИ»

У статті наведено дані щодо видів тварин, які мають природоохоронний статус та були зафіксовані на території національного природного парку «Кременецькі гори» протягом 2012 – I півріччя 2023 років. Згідно з літературними джерелами та сучасними дослідженнями у Літописі природи Парку вказано 55 видів, що знаходяться під протекцією Червоної книги України, з них 42 є достовірно підтвердженими.

Ключові слова: національний природний парк «Кременецькі гори», Червона книга України, рідкісні види, фауна.

Сучасна стратегія охорони живої природи передбачає збереження не тільки рідкісних, а й практично всіх решти видів організмів, кожен із яких має неповторний генофонд і становить цінність для всього людства. При цьому слід урахувати й більш прагматичний бік справи: кожен вид живої істоти є природною ланкою в крихких і різного ступеня вразливих екосистемах біосфери [19]. Охорона, захист та вивчення біологічного різноманіття є важливою

складовою роботи науково-дослідного відділу національного природного парку «Кременецькі гори». Головним критерієм збереження є види, які перебувають під загрозою зникнення в глобальному масштабі (включені до «Червоної книги МСОП», додатків міжнародних природоохоронних конвенцій) та занесені до національних списків (Червоної книги України, Зеленої книги України, списків регіонально-рідкісних рослин).

Мета роботи: у новій редакції Червоної книги України [18] відбулися певні зміни, тому варто навести знахідки рідкісних видів на території Парку протягом 2012 – I півріччя 2023 року, що знаходяться під її протекцією, та підтвердити їх знахідки.

Матеріали та методи досліджень

Національний природний парк «Кременецькі гори» створений у 2009 році, проте офіційно свою діяльність розпочав у 2012 році на площі 6951,2 га. До цього часу частина території, а саме 1000 га, була під протекцією природного заповідника «Медобори», що сприяло не лише збереженню унікальних оселищ, а й вивченню фауністичного різноманіття (Я. Капелюх [5], В. Різун [16], Т. Яницький [24], А. Байдашников [1], І. Майхрук [17], С. Сторожук [20] та ін.). З початком роботи Парку ці дослідження розширилися. Окрім науково-дослідного відділу, інженера з захисту тваринного світу служби державної охорони (М. Троцюк) та працівників трьох природоохоронних науково-дослідних відділень, до вивчення фауни залучалися фахівці та науковці з інших наукових установ: у 2012 р. видовий склад метеликів, бабок та павуків вивчав Є. Сингаєвський [6]; у 2013 році орнітофауну Парку досліджували аспіранти О. Чован та В. Казанник (Київський національний університет ім. Т. Шевченка) [7, 22], дрібних ссавців – А. Онішук [7]; у 2014 р. студенти кафедри зоології ННЦ «Інститут біології» КНУ ім. Т. Шевченка М. Ковальов, А. Місячна, Г. Стецун вивчали різноманітність комах [8]; з 2016 р. по 2018 р. орнітофауну Парку досліджував М. Троцюк [9–11]; у 2017 р. малакофауну Кременецьких гір вивчала К. Рибка [10]; у 2018–2019 рр. облік рукокрилих здійснювали Л. Годлевська та М. Савченко з колегами (Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України) [2, 11, 12]; у 2019 р. жуків-вусачів вивчав А. Заморока (Прикарпатський університет ім. В. Стефаніка) [25, 26]; у 2020 р. С. Клименко (Інститут зоології ім. І. І. Шмальгаузена НАН України) досліджувала ентомофагів галоутворювачів [13], В. Назаренко – склад довгоносікоподібних жуків; з 2020 року і до тепер дослідження орнітофауни Парку здійснює П. Гринюк (НПП «Північне Поділля») [3, 13–15]; у 2021 р. С. Питель-Гута та І. Скрипан вивчали перетинчасті види комах [14]; О. Жовнерчук – рослиноїдні кліщі [15]. Звіти щодо їх досліджень внесені до Літописів природи Парку.

Результати досліджень та їх обговорення

На території Парку та прилеглих площах, згідно з літературними джерелами, дослідженнями науковців та власними спостереженнями [4, 23], зафіксовано 796 видів тварин, із них земноводних – 12, плазунів – 7, птахів – 155, ссавців – 48, круглороті – 1, комах – 484 види та моллюсків – 60 видів.

Під протекцією українських та міжнародних природоохоронних документів перебуває 217 видів. До Червоної книги України включено 55 видів. Відповідно до конвенції про охорону флори, фауни та природних середовищ існування в Європі (Берн, 1979 р.) на території Парку є 204 види тварин. Під охороною Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни та флори, що перебувають під загрозою зникнення (CITES, Вашингтон, 1979), знаходиться 24 види тварин, із них 21 вид птахів та два види ссавців. До списку Міжнародного союзу охорони природи (МСОП, м. Гланд, Швейцарія) належить 10 видів тварин та 17 видів – до Європейського червоного списку видів тварин і рослин, що знаходяться під загрозою зникнення у світовому масштабі. До додатків конвенції про збереження мігруючих видів диких тварин (Бонн, Німеччина) включено 63 види тварин [15, 21].

Список зафіксованих видів на території Парку, що знаходяться під протекцією Червоної книги України:

1. *Plicutera lubomirskii* (Slosarski, 1881) – Волохатик Любомирського. Статус: ЧКУ – рідкісний. Сучасні знахідки: г. Дівочі скелі. К. Рибка (2017 р.).

2. *Granaria frumentum* Draparnaud, 1801 – Бескидниця сутінкова. Статус: ЧКУ – вразливий. МСОП – LC. Сучасні знахідки: г. Дівочі скелі. К. Рибка (2017 р.).
3. *Calopteryx virgo* Linnaeus, 1758 – Красуня-діва. Статус: ЧКУ – вразливий. МСОП – LC. Сучасні знахідки: г. Вовча, г. Сокілля. Є. Сингаєвський (2012 р.); с. Лішня. І. Довганюк (2021 р.).
4. *Anax imperator* Leach, 1815 – Дозорець-імператор. Статус: ЧКУ – вразливий. МСОП – LC. Сучасні знахідки: г. Уніас. Є. Сингаєвський (2012 р.); с. Лішня. І. Довганюк (2021 р.).
5. *Parnassius mnemosyne* Linnaeus, 1758 – Мнемозина. Статус: ЧКУ – вразливий. МСОП – LC. Бернська конвенція – Додаток II, ЄС – вивчається. Сучасні знахідки: г. Уніас (2017 р.); с. Веселівка. І. Довганюк (2018 р.).
6. *Saturnia pyri* Denis et Schiffermüller, 1775 – Сатурнія велика. Статус: ЧКУ – вразливий. Сучасні знахідки: с. Великі Бережці. І. Довганюк (2018 р.).
7. *Apatura iris* Linnaeus, 1758 – Райдужниця велика. Статус: ЧКУ – вразливий. Сучасні знахідки: г. Вовча. Є. Сингаєвський (2012 р.); Кременецька бучина 1, г. Сокілля. І. Довганюк (2018 р.).
8. *Limenitis populi* Linnaeus, 1758 – Стрічкарка тополева. Статус: ЧКУ – вразливий. МСОП – LC. Сучасні знахідки: с. Веселівка, с. Стіжок. М. Ковальов (2014 р.); г. Вовча. І. Довганюк (2019 р.).
9. *Catocala sponsa* Linnaeus, 1767 – Стрічкарка орденська малинова. Статус: ЧКУ – рідкісний. Сучасні знахідки: підніжжя г. Дівочі скелі. І. Довганюк (2017 р.).
10. *Aromia moschata* Linnaeus, 1758 – Вусач мускусний. Статус: ЧКУ – вразливий. МСОП – LC. Сучасні знахідки: м. Кременець. О. Дух (2018 р.), Г. Пурдик (2020 р.).
11. *Lucanus cervus* Linnaeus, 1758 – Жук-олень, рогач. Статус: ЧКУ – рідкісний. Бернська конвенція – Додаток III. Сучасні знахідки: с. Веселівка (2016 р.); м. Кременець, підніжжя г. Дівочі скелі (2018 р.), Кременецький ботанічний сад. І. Довганюк (2020 р.); м. Кременець. О. Фещук (2023 р.).
12. *Xylocopa valga* Gerstaecker, 1872 – Ксилокопа звичайна. Статус: ЧКУ – рідкісний. МСОП – LC. Сучасні знахідки: м. Кременець (Адміністрація Парку), г. Вовча, Маслятин. І. Довганюк (2016–2023 рр.).
13. *Eudontomyza mariae* Berg, 1931 – Мінога українська. Статус: ЧКУ – зникаючий, Бернська конвенція – Додаток III, ЄС – V*. Сучасні знахідки: с. Лішня. М. Троцюк (2017 р.).
14. *Triturus cristatus* Laurenti, 1768 – Тритон гребінчастий. Статус: ЧКУ – вразливий. МСОП – LC. Бернська конвенція – Додаток II. Сучасні знахідки: околиці м. Кременець. А. Васірук (2020 р.).
15. *Lacerta viridis* Laurenti, 1768 – Ящірка зелена. Статус: ЧКУ – вразливий. МСОП – LC. Бернська конвенція – Додаток II. Сучасні знахідки: г. Вовча. І. Довганюк (2016 р.); г. Дівочі скелі, с. Вілія. М. Троцюк (2017 р.).
16. *Coronella austriaca* Laurenti, 1768 – Мідянка звичайна. Статус: ЧКУ – вразливий. МСОП – LC. Бернська конвенція – Додаток II. Сучасні знахідки: околиці г. Дівочі скелі, г. Гостра – М. Троцюк (2017 р.), підніжжя г. Маслятин. Б. Мальчевський (2022 р.).
17. *Ciconia nigra* Linnaeus, 1758 – Лелека чорний. Статус: ЧКУ – рідкісний. МСОП – LC. Бернська конвенція – Додаток II. Боннська конвенція – Додаток I, II. СІТЕS – Додаток II. Сучасні знахідки: берег р. Іква с. Сапанів – М. Троцюк (2017 р.), околиці с. Великі Бережці (2019 р.), с. Лосятин. М. Штогрин (2020 р.).
18. *Circus cyaneus* Linnaeus, 1766. Лунь польовий. Статус: ЧКУ – рідкісний. Бернська конвенція – Додаток II. Боннська конвенція – Додаток I, II. СІТЕS – Додаток II. Сучасні знахідки: підніжжя г. Гостра. М. Троцюк (2017 р.).
19. *Aquila pomarina* Vrehm, 1831 – Підорлик малий. Статус: ЧКУ – рідкісний. МСОП – LC. Бернська конвенція – Додаток II. Боннська конвенція – Додаток I, II. СІТЕS – Додаток II. Сучасні знахідки: околиці г. Уніас. М. Троцюк (2017 р.), П. Гринюк (2021 р.).
20. *Circaetus gallicus* Gmelin, 1788. Зміїд. Статус: ЧКУ – рідкісний. МСОП – LC. Бернська конвенція – Додаток II. Боннська конвенція – Додаток I, II. СІТЕS – Додаток II. Сучасні

- знахідки: піжніжжя г. Вовча, г. Уніас. М. Троцюк (2017 р.), околиці г. Уніас. П. Гринюк (2020 р.).
21. *Columba oenas* Linnaeus, 1758 – Голуб-синяк. Статус: ЧКУ – рідкісний. МСОП – LC. Бернська конвенція – Додаток III. Сучасні знахідки: г. Маслятин, г. Данилова. М. Троцюк (2017 р.), околиці г. Вовча. П. Гринюк (2021 р.).
 22. *Bubo bubo* Linnaeus, 1758 – Пугач. Статус: ЧКУ – рідкісний. Бернська конвенція – Додаток II. CITES – Додаток II. Сучасні знахідки: с. Іква. В. Курницький (2017 р.).
 23. *Asio flammeus* Pontoppidan, 1763 – Сова болотяна. Статус: ЧКУ – рідкісний. Бернська конвенція – Додаток II. CITES – Додаток II. Сучасні знахідки: с. Антонівці. М. Троцюк (2017 р.).
 24. *Strix uralensis* Pallas, 1771 – Сова довгохвоста. Статус: ЧКУ – недостатньо відомий. МСОП – LC. Бернська конвенція – Додаток II. Сучасні знахідки: Білокриницький загальнозоологічний заказник. М. Штогрин, А. Штогун, І. Довганюк (2020 р.).
 25. *Picus viridis* Linnaeus, 1758 – Жовна зелена. Статус: ЧКУ – вразливий. МСОП – LC. Бернська конвенція – Додаток II. Сучасні знахідки: Кременецький ботанічний сад – М. Троцюк (2017 р.), Кременецька бучина 2. А. Штогун, І. Бобрик, І. Довганюк (2018 р.).
 26. *Regulus ignicapillus* Temminck, 1820 – Золотомушка червоночуба. Статус: ЧКУ – недостатньо відомий. МСОП – LC. Бернська конвенція – Додаток II. Сучасні знахідки: г. Божа, Скелі Словацького. П. Гринюк (2020 р.).
 27. *Lanius excubitor* Linnaeus, 1758 – Сорокопуд сірий. Статус: ЧКУ – рідкісний. Бернська конвенція – Додаток II. Сучасні знахідки: підніжжя г. Гостра. М. Троцюк (2017 р.); околиці с. Лішня. І. Довганюк (2023 р.).
 28. *Myotis myotis* Borkhausen, 1797 – Нічниця велика. Статус: ЧКУ – вразливий. Бернська конвенція – Додаток II. Боннська конвенція – Додаток II. Сучасні знахідки: Кременецькі каменеломні. Л. Годлевська, М. Савченко (2019 р.).
 29. *Myotis bechsteinii* Kuhl, 1817 – Нічниця довговуха. Статус: ЧКУ – зникаючий. Бернська конвенція – Додаток II. Боннська конвенція – Додаток II., МСОП – NT, ЄС – VU. Сучасні знахідки: г. Дівочі скелі, Кременецькі каменеломні. Л. Годлевська, М. Савченко (2019 р.).
 30. *Myotis nattereri* Kuhl, 1817 – Нічниця Наттерера. Статус: ЧКУ – зникаючий. Сучасні знахідки: Кременецькі каменеломні. Л. Годлевська, М. Савченко (2019 р.).
 31. *Myotis dasycneme* Voie, 1825 – Нічниця ставкова. Статус: ЧКУ – зникаючий. Сучасні знахідки: Кременецькі каменеломні. Л. Годлевська, М. Савченко (2018, 2019 р.).
 32. *Myotis* cf. *mystacinus* Kuhl, 1817 – Нічниця вусата. Статус: ЧКУ – вразливий. Сучасні знахідки: Кременецькі каменеломні. Л. Годлевська, М. Савченко (2019 р.).
 33. *Myotis daubentonii* (Kuhl, 1817) – Нічниця водяна. Статус: ЧКУ – вразливий. Сучасні знахідки: г. Дівочі скелі, Кременецькі каменеломні. Л. Годлевська, М. Савченко (2019 р.).
 34. *Myotis alcathoe* von Helversen et Heller – Нічниця мала. Статус: ЧКУ – зникаючий. Сучасні знахідки: Кременецькі каменеломні. Л. Годлевська, М. Савченко (2019 р.).
 35. *Plecotus auritus* (Linnaeus, 1758) – Вухань бурий. Статус: ЧКУ – вразливий. Сучасні знахідки: г. Дівочі скелі. Л. Годлевська, М. Савченко (2019 р.).
 36. *Barbastella barbastellus* Schreber, 1774 – Широковух європейський. Статус: ЧКУ – вразливий. Сучасні знахідки: Кременецькі каменеломні, г. Дівочі скелі. Л. Годлевська, М. Савченко (2019 р.).
 37. *Nyctalus noctula* Schreber, 1774 – Вечірниця руда. Статус: ЧКУ – вразливий. Сучасні знахідки: м. Кременець, г. Дівочі скелі. Л. Годлевська, М. Савченко (2019 р.).
 38. *Pipistrellus pygmaeus* Leach, 1825 – Нетопир пігмей. Статус: ЧКУ – вразливий. Сучасні знахідки: г. Дівочі скелі. Л. Годлевська, М. Савченко (2019 р.).
 39. *Eptesicus serotinus* Schreber, 1774 – Кажан пізній. Статус: ЧКУ – вразливий. Сучасні знахідки: м. Кременець (2018 р.); Кременецькі каменеломні. Л. Годлевська, М. Савченко (2019 р.).
 40. *Mustela putorius* L., 1758 – Тхір лісовий. Статус: ЧКУ – рідкісний. Бернська конвенція – Додаток II. Сучасні знахідки: с. Вілія. М. Троцюк (2017 р.).

41. *Lutra lutra* L., 1758 – Видра річкова. Статус: ЧКУ – вразливий. Бернська конвенція – Додаток II. CITES – Додаток II. МСОП – NT, ЄС – NT. Сучасні знахідки: с. Іква. М. Троцюк (2017 р.).
42. *Alces alces* L., 1758 – Лось європейський. Статус: ЧКУ – вразливий. Бернська конвенція – Додаток II. Сучасні знахідки: Стіжоцьке лісництво. Р. Войтюк (2023 р.).

Висновки

Офіційно до списку Літопису природи Парку внесено 55 видів, які занесені до «Червоної книги України». За час роботи Парку з 2012 по I півріччя 2023 року зафіксовано 42 види. Лише з літературних джерел відомі 12 видів, а саме: мишівка лісова *Sicista betulina* Pallas, 1779, хом'як звичайний *Cricetus cricetus* L., 1758, горностаї *Mustela erminea* L. 1758, сося садова *Eliomys quercinus* L., 1766, скеляр строкатий *Monticola saxatilis* L., 1766, сиворакша *Coracias garrulus* L., 1758, нерозень *Anas strepera* L., 1758, чернь білоока *Aythya nyroca* Guldenstadt, 1770, підорлик великий *Aquila clanga* Pallas, 1811, сипуха *Tyto alba* Scopoli, 1769, стрічкарка велика червона *Catocala dilecta* Hübner, 1808, вусач великий дубовий західний *Cerambyx cerdo* L., 1758. На нашу думку, ксилокопу фіолетову *Xylocopa violacea* L., 1758 у 2016 році в список фауни Парку було додано помилково, оскільки візуально цей вид схожий з ксилокопою звичайною *Xylocopa valga*.

Надалі необхідно здійснювати постійні моніторингові дослідження безхребетних та хребетних видів на всій території Парку, а також околиць із залученням фахівців з інших науково-дослідних установ.

1. Байдашников А. А. Наземные моллюски (Gastropoda, Pulmonata) заповедника «Медоборы» (Подольская возвышенность). *Вестн. зоол.* 2002. Вип. 36, № 2. С. 73–76.
2. Годлевська Л., Савченко М. Рукокрилі національного парку «Кременецькі гори». Перша знахідка *Myotis alcathoe* в Тернопільській області. *Нотатки сучасної біології*. 2022. № 1 (1). С. 51–54. DOI: <https://doi.org/10.29038/2617-4723-2022-1-1-8>.
3. Гринюк П. Гніздова орнітофауна лісових біотопів національного природного парку «Кременецькі гори». *Досвід організації та функціонування об'єктів природнозаповідного фонду Волино-Поділля: матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (Кременець, 25–26 трав. 2023 року)*. Кременець, 2023. С. 46–50.
4. Довганюк І. Я. «Червонокнижні» види тварин на території національного природного парку «Кременецькі гори» та його околицях: матеріали до 4-го видання Червоної книги України. *Тваринний світ*. Т. 3. (Серія «Conservation Biology in Ukrainian». Вип. 7.). Київ, 2019. С. 122–124.
5. Капелюх Я. І. Особливості орнітофауни заповідника «Медобори» та його околиць. *Роль охоронюваних природних територій у збереженні біорізноманіття: матер. наук. конференції присвяченої 75-річчю Канівського природного заповідника (Канів, 8–10 верес. 1998 р.)*. Канів, 1998. С. 188.
6. Літопис природи НПП «Кременецькі гори», 2012. Том 1. 250 с.
7. Літопис природи НПП «Кременецькі гори», 2013. Том 2. 262 с.
8. Літопис природи НПП «Кременецькі гори», 2014. Том 3. 297 с.
9. Літопис природи НПП «Кременецькі гори», 2016. Том 5. 260 с.
10. Літопис природи НПП «Кременецькі гори», 2017. Том 6. 346 с.
11. Літопис природи НПП «Кременецькі гори», 2018. Том 7. 330 с.
12. Літопис природи НПП «Кременецькі гори», 2019. Том 8. 342 с.
13. Літопис природи НПП «Кременецькі гори», 2020. Том 9. 371 с.
14. Літопис природи НПП «Кременецькі гори», 2021. Том 10. 339 с.
15. Літопис природи НПП «Кременецькі гори», 2023. Том 11. 242 с.
16. Літопис природи ПЗ «Медобори». Книга 4. 1997. 222 с.
17. Майхрук М. І. Деякі спостереження за чисельністю птахів в лісах заповідника «Медобори». *Пробл. становл. і функц. новоствор. запов.* Гримайлів, 1995. С. 57–58.
18. Про затвердження переліків видів тварин, що заносяться до Червоної книги України (тваринний світ), та видів тварин, що виключені з Червоної книги України (тваринний світ) : Наказ від 19.01.2021 р. № 29.
19. Проценко Л. Д. Збереження біорізноманіття в лісах гармонізація законодавства України та Європейського Союзу щодо природоохоронних територій. URL: https://www.enpifleg.org/site/assets/files/1890/analysis_

- of_special_protection_natural_areas_law_framework_and_developed_proposals_for_harmonization_of_framework_between_uk.pdf (дата звернення: 30.05.2023).
20. Сторожук С., Капелюх Я. Особливості фауни заповідника «Медобори». *Медобори і духовна культура давніх, середньовічних слов'ян: до 150-річчя виявл. збруцького «Святовита»: мат. наук. конф.* (8–9 жовт. 1998 р.). Гримайлів. Л. : Місіонер, 1998. С.14–17.
 21. Фауна України: охоронні категорії. Довідник / за ред. О. Годлевська, Г. Фесенко. Видання II, перероблене та доповнене. Київ, 2010. 80 с.
 22. Чован О. О., Казанник В. В., Гоцкалюк Л. О., Бобрик І. В. До весняно-літньої орнітофауни національного природного парку «Кременецькі гори» (Тернопільська область): матер. Міжнар. наук.-практ. конференції до 30-річчя створення Шацького НПП (23–25 квіт. 2014 р.). URL: http://elibrary.kubg.edu.ua/8202/1/O_Chovan_V_Kazannuk_ (дата звернення: 30.05.2023).
 23. Штогрин М. О., Довганюк І. Я. Знахідки рідкісних видів тварин на території національного природного парку «Кременецькі гори». *Знахідки видів рослин, тварин та грибів, що знаходяться під охороною в Україні*. Вип. 19. Київ, 2020. С. 646–649.
 24. Яницький Т. П. Жуки-златки (Coleoptera, Vuprestidae) природно-заповідних територій Поділля: перспективи досліджень. *Роль природно-заповідних територій Західного Поділля та Юри Ойцовської у збереженні біологічного та ландшафтного різноманіття. Збірник наукових праць*. Гримайлів, 2003. С. 551–556.
 25. Dovhaniuk I. Ya., Zamoroka A. M. The longhorn beetles (Coleoptera: Cerambycidae) of National Park «Kremenetski Hory». *Proceedings of the State Natural History Museum*. Lviv, 2020. Issue 36. P. 129–140.
 26. Zamoroka A., Panin R. Yu., Kapelukh Ya. I., Podobivskiy S. S. The catalogue of the longhorn beetles (Coleoptera:Cerambycidae) of western Podillya, Ukraine. *Mun. Ent. Zool.* 2012. Vol. 7, No. 2. P. 1145–1177.

References

1. Baidashnykov A. A. Nazemnye moliusky (Gastropoda, Pulmonata) zapovednyka «Medobory» (Podolskaia vozvyshenost). *Vestn. zool.* 2002. Vyp. 36, № 2. S. 73–76. [in Russian]
2. Hodlevska L., Savchenko M. Rukokryli natsionalnogo parku «Kremenetski hory». Persha znakhidka *Myotis alcathoe* v Ternopilskii oblasti. *Notatky suchasnoi biolohii*. 2022. № 1 (1). S. 51–54. DOI: <https://doi.org/10.29038/2617-4723-2022-1-1-8>. [in Ukrainian]
3. Hryniuk P. Hnizdova ornitofauna lisovykh biotopiv natsionalnogo pryrodnoho parku «Kremenetski hory». *Dosvid orhanizatsii ta funktsionuvannia ob'ektiv pryrodnozapovidnoho fondu Volyno-Podillia: materialy Vseukr. nauk.-prakt. konf.* (Kremenets, 25–26 travn. 2023 r.). Kremenets, 2023. С. 46–50. [in Ukrainian]
4. Dovhaniuk I. Ya. «Chervonoknyzhni» vydy tvaryn na terytorii natsionalnogo pryrodnoho parku «Kremenetski hory» ta yoho okolytsiakh: materialy do 4-ho vydannia Chervonoï knyhy Ukrainy. *Tvarynni svit*. T. 3. (Serii «Conservation Biology in Ukrainian». Vyp. 7.). Kyiv, 2019. S. 122–124. [in Ukrainian]
5. Kapeliukh Ya. I. Osoblyvosti ornitofauny zapovidnyka «Medobory» ta yoho okolyts. *Rol okhoroniuvanykh pryrodnykh terytorii u zberezheni bioriznomanittia: mater. nauk. konferentsii prysviachenoï 75-richchiu Kanivskoho pryrodnoho zapovidnyka* (Kaniv, 8–10 veres.1998 r.). Kaniv, 1998. S. 188. [in Ukrainian]
6. Litopys pryrody NPP «Kremenetski hory», 2012. Tom 1. 250 s. [in Ukrainian]
7. Litopys pryrody NPP «Kremenetski hory», 2013. Tom 2. 262 s. [in Ukrainian]
8. Litopys pryrody NPP «Kremenetski hory», 2014. Tom 3. 297 s. [in Ukrainian]
9. Litopys pryrody NPP «Kremenetski hory», 2016. Tom 5. 260 s. [in Ukrainian]
10. Litopys pryrody NPP «Kremenetski hory», 2017. Tom 6. 346 s. [in Ukrainian]
11. Litopys pryrody NPP «Kremenetski hory», 2018. Tom 7. 330 s. [in Ukrainian]
12. Litopys pryrody NPP «Kremenetski hory», 2019. Tom 8. 342 s. [in Ukrainian]
13. Litopys pryrody NPP «Kremenetski hory», 2020. Tom 9. 371 s. [in Ukrainian]
14. Litopys pryrody NPP «Kremenetski hory», 2021. Tom 10. 339 s. [in Ukrainian]
15. Litopys pryrody NPP «Kremenetski hory», 2023. Tom 11. 242 s. [in Ukrainian]
16. Litopys pryrody PZ «Medobory». Knyha 4. Hrymailiv, 1997. 222 s. [in Ukrainian]
17. Maikhruk M. I. Deiaki sposterezhennia za chyselnistiu ptakhiv v lisakh zapovidnyka «Medobory». *Probl. stanovl. i funkts. novostvor. zapov.* Hrymailiv, 1995. S. 57–58. [in Ukrainian]
18. Pro zatverdzhennia perelikiv vydiv tvaryn, shcho zanosiat'sia do Chervonoï knyhy Ukrainy (tvarynni svit), ta vydiv tvaryn, shcho vykliucheni z Chervonoï knyhy Ukrainy (tvarynni svit) : Nakaz vid 19.01.2021 r. № 29. [in Ukrainian]
19. Protsenko L. D. Zberezhenia bioriznomanittia v lisakh harmonizatsiia zakonodavstva Ukrainy ta Yevropeiskoho Soiuzu shchodo pryrodookhoronnykh terytorii. URL: https://www.enpi-fleg.org/site/assets/files/1890/analysis_
- 30 ISSN 2078-2357. Наук. зап. Терноп. нац. пед. ун-ту. Сер. Біол., 2023. Т. 83, № 1–2

- of_special_protection_natural_areas_law_framework_and_developed_proposals_for_harmonization_of_framework_between_uk.pdf (data zwernennia: 30.05.2023). [in Ukrainian]
20. Storozhuk S., Kapeliukh Ya. Osoblyvosti fauny zapovidnyka «Medobory». *Medobory i dukhovna kultura davnikh, serednovichnykh sloviań: do 150-richchia vyivl. zbrutskoho «Sviatovyta»: mat. nauk. konf. (8–9 zhovt. 1998 r.)*. Hrymailiv. L. : Misioner, 1998. S. 14–17. [in Ukrainian]
 21. Fauna Ukrainy: okhoronni katehorii. Dovidnyk / za red. O. Hodlevska, H. Fesenko. Vydannia II, pereroblene ta dopovnene. Kyiv, 2010. 80 s. [in Ukrainian]
 22. Chovan O. O., Kazannyk V. V., Hotskaliuk L. O., Bobryk I. V. Do vesniano-litnoi ornitofauny natsionalnogo pryrodnoho parku «Kremenetski hory» (Ternopilska oblast): mater. Mizhnar. nauk.-prakt. konferentsii do 30-richchia stvorennia Shatskoho NPP (23–25 kvit. 2014 r.) URL: http://elibrary.kubg.edu.ua/8202/1/O_Chovan_V_Kazannyk_ (data zwernennia: 30.05.2023). [in Ukrainian]
 23. Shtohryn M. O., Dovhaniuk I. Ya. Znakhidky ridkisnykh vydiv tvaryn na terytorii natsionalnogo pryrodnoho parku «Kremenetski hory». *Znakhidky vydiv roslyn, tvaryn ta hrybiv, shcho znakhodiatsia pid okhoronoiu v Ukraini*. Vyp. 19. Kyiv, 2020. S. 646–649. [in Ukrainian]
 24. Yanytskyi T. P. Zhuky-zlatky (Coleoptera, Buprestidae) pryrodno-zapovidnykh terytorii Podillia: perspektyvy doslidzhen. *Rol pryrodno-zapovidnykh terytorii Zakhidnoho Podillia ta Yury Oitsovskoi u zberezheni biolohichnoho ta landshaftnoho riznomanittia*. Zbirnyk naukovykh prats. Hrymailiv, 2003. S. 551Y556. [in Ukrainian]
 25. Dovhaniuk I. Ya., Zamoroka A. M. The longhorn beetles (Coleoptera: Cerambycidae) of National Park «Kremenetski Hory». *Proceedings of the State Natural History Museum. Lviv, 2020. Issue 36. P. 129–140.*
 26. Zamoroka A., Panin R., Kapelukh Ya., Podobivskii S. The catalogue of the longhorn beetles (Coleoptera:Cerambycidae) of western Podillya, Ukraine. *Mun. Ent. Zool.* 2012. Vol. 7, No. 2. P. 1145–1177.

M. O. Shtohryn, I. Ya. Dovhaniuk, A. O. Shtohun

National Park “Kremenetski Hory”, Kremenets, Ukraine

RARE COMPOSITION OF THE FAUNA OF THE NATIONAL NATURE PARK “KREMENETSKI HORY”

The National Nature Park “Kremenetski Hory” is situated in the northern part of the Ternopil region, covering an area of 6,951.2 hectares. The park features a hilly terrain.

The primary objective of the park is the protection and preservation of rare species. As of the beginning of 2023, there is a need for further research, particularly in the field of invertebrates, to better understand the fauna within the park.

A total of 796 animal species have been documented in the National Nature Park “Kremenetski Hory” and its surrounding areas. This includes 12 amphibian species, 7 reptiles, 155 bird species, 48 mammals, 1 roundmouth, 484 insect species, and 60 mollusks. Notably, 217 of these species are afforded protection under Ukrainian and international environmental conservation agreements.

This article presents data on animal species with nature protection status recorded within the park from 2012 to the first half of 2023. According to both literary sources and modern research, 55 species listed in the Red Book of Ukraine are documented in the park’s records, with 42 being reliably confirmed, 12 known only from literary sources, and one species considered to be erroneous.

Further exploration of the park’s fauna is essential, and this can be achieved by involving specialists and utilizing modern recording technologies.

Key words: National Park “Kremenetski Hory”, Red Book of Ukraine, rare species, fauna.

Надійшла 11.05.2023.